

AP1: RETTEN I SVENDBORG OPHÆVER NÆVNETS AFGØRELSE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Retten mente ikke at de anvendte luftfotos på overbevisende måde kunne sandsynliggøre, at der var tale om beskyttet natur.

Sagen drejede sig om, hvorvidt Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om, at en lodsejer havde overtrådt naturbeskyttelseslovens § 3, ved at dyrke et areal på 285 m², der er beliggende i tilknytning til en mose på hans ejendom, var lovlig og gyldig.

Det fremgår bl.a. af afgørelsen, at: *"Det er rettens opfattelse, at der må stilles krav om, at de optagne luftfotos på overbevisende måde kan sandsynliggøre, at arealet er omfattet af naturbeskyttelsesloven, hvis der skal træffes afgørelse herom alene på baggrund af disse".*

Det fandt retten ikke var tilfældet og ophævede afgørelsen.

SAGENS OPLYSNINGER OG PARTERS SYNSPUNKTER

Sagen omhandler et areal på 285 m², som ligger syd for et moseområde omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Kommunen gav lodsejeren påbud om at retablere arealet som mose, idet det blev lagt til grund, at der var sket en opdyrkning af arealet i strid med naturbeskyttelsesloven § 3. Natur- og miljøklagenævnet stadfæstede kommunens afgørelse. Hvorefter lodsejeren stævnedes nævnet med påstand om at afgørelsen var ugyldig.

Lodsejeren gav i retten forklaring om driften af arealet. Han forklarede, at arealet er drænet og altid har været i landbrugsmæssig drift samt at det i perioden fra 2002 til 2008 var braklagt og afpudset med en brakpudser.

Klagenævnet fremførte at, det fremgår af luftfotos, at arealet var opdyrket flere år inden 1992. Nævnet havde på den baggrund lagt til grund, at arealet ikke blev omfattet af reglerne i

naturbeskyttelseslovens § 3 ved bestemmelsens ikrafttræden. Men nævnet vurderede videre, at det fremgår af luftfotos, at arealet var uensartet og udyrket i alle årene fra 1986 til og med 2008, og at arealet derfor er vokset ind i beskyttelsen. Nævnet fremførte videre, at idet der ikke var indgået en aftale om særlig driftsform på arealet, fandt nævnet ikke anledning til at tilsidesætte -- Kommunes vurdering af, at arealet var omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da arealet blev opløjet i 2009.

Nævnet var af den opfattelse af de tilgængelige luftfotos var så gode, at de på overbevisende måde sandsynliggjorde, at der var tale om en beskyttet naturtype. Nævnet vurderede, at ingen af de fremlagte markplaner og markkort m.v. harmonerede med de fremlagte luftfotos, som viste, at arealet var uensartet og udyrket i alle årene

RETTENS BEGRUNDELSE OG AFGØRELSE

Retten tager i sin begrundelse og afgørelse udgangspunkt dels i beskrivelsen af naturtypen *"Mose og lignende"* i lovbemærkningerne til naturbeskyttelsesloven, hvor det blandt andet fremgår, at hovedvægten i bedømmelsen skal lægges på de botaniske kriterier, hvorimod hydrologiske og/eller geologiske kun forudsættes anvendt, hvis der foreligger kulturtekniske indgreb, der kan hindre en botanisk bedømmelse. Dels i vejledningen til naturbeskyttelsesloven, hvor det er anført at:

"Ekstensiv græsning

En landbrugsmæssig udnyttelse udelukker ikke, at et område kan betegnes som mose, hvis udnyttelsen er så begrænset, at den ikke påvirker den naturlige vegetationssammensætning væsentlig. Ekstensiv græsning vil således kunne forekomme i moser, som er omfattet af § 3, og en fortsat græsning af denne art kræver derfor ikke dispensation."

Retten fremhæver, at nævnet har anført i begrundelsen for sin afgørelse, at arealet i årene fra 1992 og til 2009 fremstår som i græs, i nogle år ekstensivt græs. Retten lægger til grund, at braklægning er en udnyttelse af arealet, der vil påvirke den naturlige vegetationssammensætning, og at der er tale om en landbrugsmæssig drift af arealet.

Det anføres i dommen, at:

"Det er rettens opfattelse, at der må stilles krav om, at de optagne luftfotos på overbevisende måde kan sandsynliggøre, at arealet er omfattet af naturbeskyttelsesloven, hvis der skal træffes afgørelse herom alene på baggrund af disse".

Det beskrives herefter, at der ikke er fremlagt en ubrudt række af fotos, og at flere af de fremlagte fotos er utydelige, hvorfor retten finder, at der er berettiget tvivl om, hvad der kan udledes af disse fotos.

Det fremhæves videre, at kommunen ikke på anden vis har godtgjort, at der var tale om beskyttet mose, idet vegetationen ikke er dokumenteret med en planteliste eller ved fotos fra besigtigelsen, eller i øvrigt ved undersøgelser om arealets hydrologiske og/eller geologiske forhold.

På denne baggrund og efter en samlet vurdering af bevisførelsen, herunder lodsejers forklaring, finder retten, at lodsejer/sagsøger på tilstrækkelig måde har sandsynliggjort, at arealet har været drevet landbrugsmæssigt også i perioden fra 1986 og til 2009.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om, at arealet er vokset ind i beskyttet mose, tilsidesættes derfor.

Afgørelsen ophæves af retten.

BEMÆRKNINGER TIL SAGEN

Som nævnet selv bemærker, tillægges luftfotos både i administrativ praksis og i retspraksis stor værdi.

Luftfototolkning er imidlertid en vanskelig opgave. I særdeleshed når der er tale om fortolkning af græsmarker og lign. arealer under en ekstensiv landbrugsmæssig arealanvendelse. Sådanne arealer kan på luftfotos fremstå mere eller mindre identiske med beskyttede arealer med et væsentlig indhold af græsser. Særligt hvis arealerne er fugtige og fotos af moderat til ringe kvalitet. Varierende fugtigbunds forhold kan give anledning til farveforskelle i arealets udtryk, selvom vegetationen er relativt ensartet.

Der er de senere år truffet en del afgørelser, hvor retten har tilsidesat afgørelser vedrørende påbud om retablering af særligt ferske enge, se artiklen [Omlægning af bevisbyrde](#), fordi det er vurderet at luftfotos ikke på overbevisende vis har kunnet anvendes til at tilsidesætte lodsejeres oa. vidners forklaringer.

Med denne sag er det således også vurderet, *at der må stilles krav om, at de optagne luftfotos på overbevisende måde kan sandsynliggøre, at arealet er omfattet af naturbeskyttelsesloven, hvis der skal træffes afgørelse herom alene på baggrund af disse*”.

Både enge og moser kan have en vis landbrugsmæssig udnyttelse og alligevel være omfattet af beskyttelse. Udnyttelsen af moser forudsættes dog ved definitionerne i lovbemærkninger mm. mere ekstensiv end f.eks. kulturenge, hvorfor en landbrugsmæssig udnyttelse, der kan påvirke vegetationens sammensætning vil hindre, at der indtræder en beskyttet tilstand.

Når klagenævnet således selv anfører, at arealet fremstår som i græs, i nogle år ekstensivt græs, giver det et indtryk af en variation i anvendelsen, der snarer bekræfter en landbrugsmæssig anvendelse end afkræfter den.

Du kan læse [dommen her](#).